

**LAEVAKOKKUPÕRGETE VÄLTIMISE 1972. AASTA
RAHVUSVAHELISE EESKIRJA KEHTESTAMISE
KONVENTSIOON¹**

Eesti ühines konventsiooniga 19.11.1991

Konventsiooniosalised,

Soovides säilitada mereohutuse kõrget taset,

unustamata vajadust uuesti läbi vaadata ja ajakohastada laevakokkupõrgete vältimise rahvusvahelist eeskirja, mis on lisatud inimeste mereohutuse 1960. aasta rahvusvahelise konverentsi lõppakti,

olles eeskirja selle kinnitamisest alates kohandanud arenguvajadustega,

on kokku leppinud järgmises.

ARTIKKEL I

Üldkohustused

Konventsiooniosalised võtavad endale kohustuse jõustada juurdelisatud laevakokkupõrgete vältimise 1972. aasta rahvusvahelise eeskirja (edaspidi *eeskiri*) ja selle lisad.

ARTIKKEL II

Allakirjutamine, ratifitseerimine, heakskiitmine ja kinnitamine ning ühinemine

1. Konventsioon on allakirjutamiseks avatud kuni 1. juunini 1973. a ja pärast seda on konventsioon avatud ühinemiseks.

2. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni või muu asjaomase organisatsiooni või Rahvusvahelise Aatomienergia Agentuuri liikmesriik või Rahvusvahelise Kohtu põhiliige võib saada konventsiooniosaliseks:

a) sellele ratifitseerimis-, heakskiitmis- või kinnitamisreservatsioonita alla kirjutades;

¹ Ühinemisel tõlgitud kui Konventsioon rahvusvahelistest eeskirjadest laevade kokkupõrkamise vältimise kohta merel.

- b) sellele ratifitseerimis-, heakskiitmis- või kinnitamisreservatsiooniga alla kirjutades ja seejärel konventsiooni ratifitseerides, heaks kiites või kinnitades; või
- c) sellega ühinedes.

3. Ratifitseerimine, heakskiitmine, kinnitamine või ühinemine jõustub, kui sellekohane kiri on antud hoiule Merenduse Riikidevahelisse Konsultatiivorganisatsiooni² (edaspidi *organisatsioon*), kes teeb konventsioonile alla kirjutanud või sellega ühinenud riikide valitsustele teatavaks iga hoiuleandmise ja selle kuupäeva.

ARTIKKEL III

Territoriaalne kohaldamine

1. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon territooriumi haldajana või territooriumi rahvusvaheliste suhete eest vastutav konventsiooniosaline võib organisatsiooni peasekretärile (edaspidi *peasekretär*) alati kirjalikult teatada, et ta hakkab konventsiooni kohaldama ka selle territooriumi suhtes.
2. Konventsioon hakkab territooriumi kohta kehtima alates päevast, mil peasekretär on asjakohase teate kätte saanud, või teates nimetatud hilisemal ajal.
3. Lõike 1 kohase teate võib selles nimetatud territooriumi suhtes denonsseerida peasekretärile saadetava teatega. Denonsseerimine jõustub ühe aasta möödudes alates päevast, mil peasekretär on teate kätte saanud, või teates määratud hilisemal ajal.
4. Peasekretär teeb selles artiklis käsitletud kohaldamisteed ja denonsseerimisteed konventsiooniosalistele teatavaks.

ARTIKKEL IV

Jõustumine

1. a) Konventsioon jõustub kaheteistkümnepäevase möödudes, arvates päevast, mil konventsiooniosaliseks on saanud vähemalt 15 riiki, kelle kaubalaevastik moodustab laevade, mille kogumahutavus on 100 ja enam, arvult või tonnaažilt vähemalt 65 protsenti maailma laevastikust, olenemata sellest, milline neist nõuetest on täidetud esimesena.

b) Punktis a sätestatud nõuetest hoolimata ei jõustu konventsioon enne 1. jaanuari 1976.
2. Kui lõike 1 punkti a nõuded täitnud riik artikli II kohaselt ratifitseerib, kiidab heaks või kinnitab konventsiooni või ühineb sellega enne konventsiooni jõustumist, hakkab konventsioon tema kohta kehtima selle jõustumise päeval.

² Käesoleval ajal Rahvusvaheline Mereorganisatsioon.

3. Kui riik ratifitseerib, kiidab heaks või kinnitab konventsiooni või ühineb sellega pärast konventsiooni jõustumist, hakkab see tema kohta kehtima päeval, mil ta annab asjakohase kirja hoiule artikli II kohaselt.

4. Kui artikli VI lõike 4 kohane muudatus on jõustunud, ratifitseerib, kiidab heaks või kinnitab riik muudetud konventsiooni või ühineb sellega.

5. Laevakokkupõrgete vältimise 1960. aasta rahvusvaheline eeskiri muutub kehtetuks konventsiooni jõustumise päeval.

6. Peasekretär teeb konventsiooni jõustumise teatavaks konventsioonile alla kirjutanud või sellega ühinenud riikide valitsustele.

ARTIKKEL V

Revisjonikonverents

1. Konventsiooni või eeskirja või mõlema läbivaatamiseks võib organisatsioon kokku kutsuda konverentsi.

2. Organisatsioon kutsub konventsiooni või eeskirja või mõlema läbivaatamiseks konverentsi kokku, kui seda nõuab vähemalt üks kolmandik konventsiooniosalisi.

ARTIKKEL VI

Eeskirja muudatused

1. Organisatsioon vaatab muudatusettepaneku läbi konventsiooniosalise nõudel.

2. Kui muudatusettepanek on organisatsiooni mereohutuse komitee istungil osalejate kahekolmandikulise häälteenamusega heaks kiidetud, edastatakse ettepanek konventsiooniosalistele ja organisatsiooni liikmesriikidele vähemalt kuus kuud enne selle läbivaatamist organisatsiooni täiskogul. Konventsiooniosalisel, kes ei ole organisatsiooni liige, on õigus muudatuse arutamisel osaleda täiskogul.

3. Kui muudatus on täiskogul osalejate kahekolmandikulise häälteenamusega vastu võetud, edastab peasekretär selle heakskiitmiseks konventsiooniosalistele.

4. Muudatus jõustub täiskogul vastuvõtmise ajal kokkulepitud kuupäeval, kui rohkem kui üks kolmandik konventsiooniosalisi ei ole selleks ajaks organisatsioonile teatanud, et nad muudatusega ei nõustu. Selles lõikes nimetatud kuupäev määratakse kindlaks täiskogul osalejate kahekolmandikulise häälteenamusega.

5. Muudetud sätet kohaldatakse selle konventsiooniosalise suhtes, kes on muudatusega nõustunud.

6. Peasekretär teeb selle artikli järgi esitatud nõude ja teate ning muudatuse jõustumise kuupäeva teatavaks konventsiooniosalistele ja organisatsiooni liikmetele.

ARTIKKEL VII

Denonsseerimine

1. Konventsiooniosaline võib konventsiooni denonsseerida, kui selle jõustumisest tema suhtes on möödunud viis aastat.
2. Denonsseerimine jõustub, kui sellekohane teade on antud hoiule organisatsiooni peasekretärile. Peasekretär teeb teate hoiuleandmise ja selle kuupäeva konventsiooniosalistele teatavaks.
3. Denonsseerimine jõustub, kui sellekohase teate hoiuleandmisest on möödunud üks aasta, või teates märgitud hilisemal ajal.

ARTIKKEL VIII

Hoiuleandmine ja registreerimine

1. Konventsioon ja eeskiri antakse hoiule organisatsiooni peasekretärile, kes edastab nende koopiad konventsioonile alla kirjutanud või sellega ühinenud riikide valitsustele.
2. Kui konventsioon on jõustunud, edastab peasekretär selle teksti Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni sekretariaati, kes registreerib ja avaldab selle Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja artikli 102 kohaselt.

ARTIKKEL IX

Keeled

Konventsioon ja eeskiri on kehtestatud ühes originaaleksemplaris inglise ja prantsuse keeles. Mõlemad tekstid on võrdselt autentsed. Ametlikud tõlked vene ja hispaania keelde valmistatakse ette ja antakse hoiule koos originaaliga, mis on allkirjastatud.

Selle kinnituseks on valitsuste volitatud isikud konventsioonile alla kirjutanud.

Koostatud kahekümnendal oktoobril tuhande üheksasaja seitsmekümne teisel aastal Londonis.

LAEVAKOKKUPÕRGETE VÄLTIMISE 1972. AASTA RAHVUSVAHELINE EESKIRI

**Uus muudetud tekst, mis on vastu võetud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni
täiskogu 18. istungil 4. novembril 1993. aastal**

OSA A. ÜLDSÄTTED

Juhis 1

Kohaldamine

- a) Eeskirja kohaldatakse kõigile avamerel ja avamerega ühenduses olevatel merelaevadega laevatatavatel vetel sõitvatele laevadele.
- b) Eeskirjaga ei ole vastuolus asjaomase ametiasutuse õigus kehtestada selle eeskirjaga võimalikult lähedasi nõudeid reidi ja sadama, jõe ja järve ning avamerega ühenduses olevate ja merelaevadega laevatatavate siseveeteede kohta.
- c) Eeskirjaga ei ole vastuolus riigi valitsuse õigus nõuda, et sõjalaeval ning konvois sõitval laeval on täiendavad püsi- või signaaltuled, märgid või helisignaaliid ning flotilli koosseisus püüdval kalalaeval täiendavad püsi- või signaaltuled või märgid. Lisaks paigaldatud püsi- või signaaltuli, märk või helisignaali peab selles eeskirjas käsitletud tulest, märgist või signaalist oluliselt erinevama.
- d) Eeskirja eesmärkide saavutamiseks võib organisatsioon rakendada liikluseraldusskeemi.
- e) Kui asjaomane valitsus on määranud, et erikonstruktsiooniga või eriotstarbega laeva puhul ei ole võimalik täielikult täita eeskirja nõuet, mis on kehtestatud tulede või märkide arvu või asukoha, nähtavuskauguse või -sektori või helisignaalseadmete asukoha ja omaduste kohta, tuleb järgida nõudeid, mis valitsus on määranud kõige lähedasemaks neile nõuetele, mille kohane peab laev olema selle eeskirja järgi.

Juhis 2

Vastutus

- a) Eeskiri ei vabasta laeva valdajat ja kaptenit ega laevaperet vastutusest nende tagajärgede eest, mis tulenevad eeskirja või merepraktika nõuete või eriasjaolude eiramisest.

b) Eeskirja tõlgendades ja järgides peab pöörama tähelepanu kõigile meresõidu- ja kokkupõrkeohtudele ning eriasjaoludele, nagu asjaosaliste laevade suhtes kohaldatavad piirangud, mis otsese ohu vältimiseks võivad tingida kõrvalekaldumise eeskirja nõuetest.

Juhis 3

Üldmõisted

Kui mõtteseosest ei tulene teisiti, mõistetakse eeskirja kohaldades, et:

- a) **laev** hõlmab süviseta veesõidukid ja veeliikluses kasutatavad vesilennukid ning kõik muud veesõidukid;
- b) **liikurlaev** tähendab jõumasina abil liikuvat laeva;
- c) **purjelaev** on purjede all sõitev laev, mis ei liigu jõumasina abil;
- d) **kala püüdev laev** tähendab laeva, mis püüab kala võrkude, õngejadade või traaliga või muude manööverdamisvõimet piiravate püügivahenditega, kuid ei tähenda laeva, mis püüab kala järeleveetavate õngejadade või muude manööverdamisvõimet mittepiiravate püügivahenditega;
- e) **vesilennuk** on lennuaparaat, mis on projekteeritud manööverdamiseks veepinnal;
- f) **juhitud kaotanud laev** tähendab laeva, mis ei ole erakorralise asjaolu tõttu võimeline manööverdama selle eeskirja kohaselt ega saa seetõttu teisele laevale teed anda;
- g) **piiratud manööverdamisvõimega laev** on selline laev, mille töö laad piirab selles eeskirjas ettenähtud manööverdamisvõimet ning mis seetõttu ei saa teisele laevale teed anda. Mõistega **piiratud manööverdamisvõimega laev** on muu hulgas hõlmatud laev, mis:
 - (i) paigaldab, hooldab või tõstab välja meremärki, allveekaablit või torujuhet;
 - (ii) süvendab, kaardistab või teeb allveetõid;
 - (iii) käigus olles täiendab varusid või annab üle inimesi, toidumootori või lasti;
 - (iv) lennutab üles või võtab pardale õhusõidukit;
 - (v) hävitab miine;
 - (vi) pukseerib objekti viisil, mis oluliselt takistab pukseerival laeval ja pukseeritaval objektil kurssi muuta;
- h) **piiratud süvisega laev** tähendab liikurlaeva, mis tulenevalt süvisest suhtest sõiduvee sügavusse ja laiusesse ei või oluliselt oma kursist kõrvale kalduda;
- i) **käigus** tähendab, et laev ei ole ankrus, kaldasse kinnitatud ega madalikul;
- j) laeva **pikkus** ja **laius** tähendavad laeva suurimat pikkust ja laiust;
- k) laevu käsitatakse teineteise nähtavuses olevatena vaid juhul, kui ühte võib teiselt laevalt silmaga näha;

- l) **piiratud nähtavus** tähendab olukorda, kui nähtavus on piiratud udu, lumesaju, paduvihma, liivatormi või muu sama laadi põhjuse tõttu.

OSA B. MANÖÖVERDUS- JA SÕIDUREEGLID

1. jagu. Laevasõit igasuguses nähtavuses

Juhis 4

Kohaldamine

Selle jao juhised kehtivad igasuguse nähtavuse korral.

Juhis 5

Vaatlus

Laeval tuleb olukorra õigeks hindamiseks ja kokkupõrkeohu vältimiseks korraldada asjakohaseid nõudeid järgides pidevat audio-visuaalset vaatlust ning muud vaatlust, kasutades selleks olude- ja nõuetekohaseid vahendeid.

Juhis 6

Ohutu kiirus

Nõuetekohaseks ja tõhusaks toimimiseks peab laev alati sõitma ohutu kiirusega, et vältida kokkupõrget ning et valitsevatest oludest tulenevalt peatuda teisest laevast või muust objektist õigel kaugusel. Ohutut kiirust määrates tuleb arvestada järgmisi mõjureid:

- a) kõigil laevadel:
- (i) nähtavust;
 - (ii) liiklustihedust, sealhulgas kala- ja muude laevade koondiste liikumist;
 - (iii) laeva manööverdusvõimet, eriti pidurdusteed ja pööratavust valitsevates oludes;
 - (iv) õist taustvalgust, mis tekib kaldatuledest või oma laeva tulede valguse hajumisest;
 - (v) tuult, lainetust ja hoovust ning meresõiduohutude lähedust;
 - (vi) süvise ja sügavuse suhet;
- b) radarit kasutatavatel laevadel tuleb peale loetletu arvestada ka:
- (i) radari omadusi ning tõhusust ja piiranguid;
 - (ii) radaril kasutatavast vaatlusskaalast tulenevaid piiranguid;
 - (iii) lainetuse, ilmaolude ja muude häireallikate toimet radari avastusvõimele;

- (iv) võimalust, et radar ei avasta küllaldaselt kauguselt väikest laeva, jääd või muud ujuvobjekti;
- (v) radariga avastatud laevade hulka ning nende paiknemist ja liikumist;
- (vi) vajadust täpsemalt hinnata nähtavuskaugust, kui läheduses oleva laeva või muu objekti kaugust määratakse radariga.

Juhis 7

Kokkupõrkeoht

- a) Laev peab rakendama kõiki kasutada olevaid ning valitsevate olude ja tingimuste kohaseid abinõusid, et teha kindlaks kokkupõrkeoht. Vähimagi kahtluse korral tuleb arvestada sellega, et oht on tõeline.
- b) Kui radar on töökorras, tuleb seda nõuetekohaselt kasutada jälgides kokkupõrkeohtu aegsasti kindlakstegemiseks kaugskaalasid ja kasutades radarplanšetti või muud samalaadset avastatud objekti järjekindla jälgimise süsteemi.
- c) Oletusi ei tohi teha puuduliku radariinfo ja muu vähese teabe põhjal.
- d) Kokkupõrkeohtu kindlaks tehes peab muu hulgas arvestama järgmist:
 - (i) kokkupõrkeoht on tõeline, kui läheneva laeva peiling märgatavalt ei muutu;
 - (ii) kokkupõrkeoht võib esineda ka siis, kui peilingu muutumine on ilmne, eriti kui lähenetakse väga suurele laevale või puksiirkaravanile või kui lähenev laev on väga ligidal.

Juhis 8

Kokkupõrke vältimine

- a) Kokkupõrke vältimiseks ettevõetav tegevus peab olema kindel, õigeaegne ning kooskõlas hea merepraktikaga, kui olukord seda võimaldab.
- b) Kui olukord võimaldab, peab kokkupõrke vältimiseks tehtud kursi- või kiirusemuudatus olema küllaldane, et see oleks teiselt laevalt silmanähtav või et seda oleks võimalik radariga jälgida. Üksteisele järgnevaid väikseid kursi- või kiirusemuudatusi tuleb vältida.
- c) Kui vaba veeala on küllaldaselt ning kui selgesti märgatav manööver on sooritatud aegsasti ja ohutult, võib ainuüksi kursimuudatus olla tõhusaim manööver laevade ohtliku lähenemise vältimiseks.
- d) Teise laevaga kokkupõrke vältimiseks ettevõetav tegevus peab tagama laevade lahkumise ohutul kaugusel. Manöövri tõhusust tuleb hoolikalt jälgida seni, kuni laevad on lõplikult ja ohutult lahknud.

- e) Kui on tarvis vältida kokkupõrget või kui on vaja varuda rohkem aega olukorra hindamiseks, peab vähendama kiirust või tuleb peatuda, seisates laeva käiturid või andes laevale tagasikäigu.
- f) (i) Laev, mis selle eeskirja mõne juhise järgi ei tohi takistada teise laeva läbipääsu või ohutut möödasõitu, peab olukorda arvestades aegsasti tegutsema nii, et teise laeva ohutuks möödumiseks jääb vabaks küllaldane veeala.
(ii) Laev, mis ei tohi takistada teise laeva läbipääsu või ohutut möödasõitu, peab järgima seda nõuet ka teisele laevale lähenemise ja kokkupõrkeohu tekkimise korral ning tal tuleb oma tegevuses osutada täit tähelepanu manövrile, mida on käsitletud eeskirja käesolevas osas.
(iii) Kui kaks laeva teineteisele lähenedes tekitavad kokkupõrkeohu, on laev, mille liikumist ei tohi takistada, kohustatud täielikult järgima eeskirja käesolevas osas sätestatut.

Juhis 9

Kitsused

- a) Mööda kitsast laevateed või mööda muud kitsust sõitev laev peab hoiduma parema parda poole jääva kitsuse või laevatee välimisele äärelle nii lähedale kui võimalik ja ohutu.
- b) Alla 20 meetri pikkune laev või purjelaev ei tohi takistada läbipääsu laevale, mis võib ohutult sõita ainult kitsa laevatee või muu kitsuse piires.
- c) Kala püüdev laev ei tohi takistada kitsuses või laevateel sõitvat teist laeva.
- d) Laev ei tohi sõita üle kitsa laevatee või üle muu kitsuse, kui see takistab laeva, mis saab ohutult sõita ainult sellise kitsuse või laevatee piires. Kui viimati nimetatud laeval tekib kahtlus kitsast laevateed või muud kitsust ületava laeva kavatsuste suhtes, võib ta anda juhise 34 punktis d ettenähtud helisignaali.
- e) (i) Kui kitsal laevateel või muul kitsusel on võimalik teisest laevast mööda sõita üksnes siis, kui möödasõidetav laev võtab ette ohutut möödasõitu tagava tegevuse, peab möödasõitu kavatsev laev andma oma kavatsusest märku juhise 34 punkti c alapunktis i ettenähtud helisignaali. Nõusoleku märgiks peab möödasõidetav laev andma juhise 34 punkti c alapunktis ii ettenähtud helisignaali ja võtma meetmeid, et võimaldada ohutut möödasõitu. Kahtluse korral võib ta anda juhise 34 punktis d ettenähtud helisignaali.
(ii) See juhise ei vabasta möödasõitvat laeva järgimast juhise 13 nõudeid.
- f) Kui laev läheneb kitsa laevatee või muu kitsuse käänule või alale, kus teised laevad võivad olla varjatud, peab edasisõidul olema väga ettevaatlik ning andma juhise 34 punktis e ettenähtud helisignaali.
- g) Kui olukord lubab, peab laev hoiduma ankurdumisest kitsuses.

Juhis 10

Liikluseraldusskeem

- a) Seda juhist kohaldatakse organisatsiooni kehtestatud liikluseraldusskeemis. Juhis ei vabasta laeva kohustusest järgida muu juhise nõudeid.
- b) Liikluseraldusskeemi kasutatav laev peab:
- (i) sõitma ettenähtud liiklusrajale seal kehtestatud liikluse üldsuunas;
 - (ii) hoiduma liikluseraldusjoonest või -ribast võimalikult kaugelt;
 - (iii) üldjuhul sõitma liiklusrajale või lahkuma sellelt raja otstes. Kui laev sõidab liiklusrajale või lahkub sealt ükskõik kummast küljest, peab ta seda tegema liikluse üldsuuna suhtes võimalikult väikese nurga all.
- c) Kui see on võimalik, peab laev hoiduma liiklusradasid põiki ületamast. Kui ta on selleks kohustatud, tuleb kasutada kurssi, mis on võimalikult risti liikluse üldsuunaga.
- d) (i) Kui laev saab ohutult kasutada lähedase liikluseraldusskeemi ettenähtud liiklusrada, ei tohi ta kasutada rannasõiduala. Nõue ei kehti alla 20 meetri pikkuste laevade ega purjelaevade ja kala püüdvate laevade kohta.
(ii) Alapunktiga i ei ole vastuolus laeva õigus kasutada rannasõiduala sadamasse sisenedes või sealt väljudes või teel kaldalähedase rajatise või ehitise juurde, lootsijaama või muusse kohta rannasõidualas või otsese ohu vältimiseks.
- e) Kui laev ei ületa liiklusrada, ei sõida liiklusrajale ega lahku sellelt, ei tohi ta üldjuhul siseneda liikluseraldusribasse ega ületada liikluseraldusjoont, välja arvatud:
- (i) otsese ohu vältimiseks hädavajaduse korral;
 - (ii) kalapüügiks liikluseraldusribas.
- f) Liikluseraldusskeemi otste läheduses peab laev sõitma eriti ettevaatlikult.
- g) Laev peab võimalust mööda vältima ankurdumist liikluseraldusskeemi piires või selle otste lähedal.
- h) Laev, mis liikluseraldusskeemi ei kasuta, peab hoiduma sellest võimalikult kaugelt.
- i) Kala püüdev laev ei tohi takistada piki liiklusrada sõitvat laeva.
- j) Alla 20 meetri pikkune laev ega purjelaev ei tohi takistada liikurlaeva ohutut sõitu liiklusrajale.
- k) Liikluseraldusskeemis meresõiduohutust tagavaid töid tegev piiratud manöövervusvõimega laev on vabastatud selle juhise nõuete täitmisest nimetatud töödeks vajalikus ulatuses.

l) Liikluseraldusskeemi piires allveekaablit paigaldav, teenindav või üles tõstev piiratud manööverdusvõimega laev on vabastatud selle juhise nõuete täitmisest nimetatud töödeks vajalikus ulatuses.

2. jagu. Laevasõit üksteise nähtavuses

Juhis 11

Kohaldamine

Selle jao juhised kehtivad teineteise nähtavuses olevate laevade kohta.

Juhis 12

Purjelaevad

- a) Kui kaks purjelaeva lähenevad teineteisele kokkupõrkeohtlikult, peab üks neist andma teisele teed järgmisel viisil:
- (i) erisugustel halssidel purjetavatest laevadest peab teed andma vasakul halsil purjetav laev;
 - (ii) samal halsil purjetavatest laevadest peab pealtuulelaev andma teed alltuulelaevale;
 - (iii) kui vasakul halsil purjetav laev ei suuda määrata pealtuulelaeva halssi, peab ta sellele laevale teed andma.
- b) Selle juhise kohaldamisel purjetab laev halsil, mis on vastupidine pardale, kus asub grootpuri või raalaeval suurim pikipuri.

Juhis 13

Möödasõit

- a) Osa B esimese ja teise jao ettekirjutustega ei ole vastuolus möödasõitva laeva kohustus hoida möödasõidetava laeva teelt kõrvale.
- b) Möödasõitev on laev, mis läheneb teisele laevale selle traaversist üle 22,5 kraadi tagapool olevast suunast. See tähendab möödasõitva laeva niisugust asetust möödasõidetava suhtes, et öösel on võimalik näha ainult möödasõidetava laeva ahtrituld, ent mitte pardatulesid.
- c) Kui kaheldakse, kas laev on möödasõitev, tuleb eeldada, et ta seda on, ja tegutseda sellele vastavalt.
- d) Selle eeskirja tähenduses ei muuda kahe laeva omavahelise asetuse hilisem muutus möödasõitvat laeva lõikuva kursiga sõitvaks laevaks ega vabasta teda

kohustusest hoida möödasõidetava laeva teelt kõrvale seni, kuni möödasõidetavast laevast on lõplikult möödunud.

Juhis 14

Vastaskurssidel lähenevad laevad

- a) Kui vastaskurssidel või vastaskurssidele lähedastel kurssidel tekib kahe liikurlaeva teineteisele lähenedes kokkupõrkeoht, peab kumbki laev muutma oma kurssi paremale, et lahkneeda vasakute parrastega.
- b) Kui laev näeb teist laeva otse ees või peaaegu otse ees, öösel teise laeva topitulesid ühel joonel või peaaegu ühel joonel või mõlemat pardatuld või päeval teist laeva vastava nurga all, tuleb käsitada olukorda tõelisena.
- c) Kui olukorra tõelisuses kaheldakse, tuleb eeldada, et ta seda on, ja tegutseda sellele vastavalt.

Juhis 15

Lõikuvatel kurssidel lähenevad laevad

Kui kahe liikurlaeva teineteisele lähenedes tekib kokkupõrkeoht, peab teed andma see laev, mis näeb teist oma paremas pardas, ja kui olukord võimaldab, vältima läbisõitu teise laeva vööri eest.

Juhis 16

Teed andva laeva tegevus

Laev, mis on kohustatud andma teed teisele laevale, peab ohutuks lahknemiseks tegutsema võimalikult aegsasti ja otsusekindlalt.

Juhis 17

Teeõigusega laeva tegevus

- a)
 - (i) Kui kahest laevast üks on kohustatud andma teisele teed, peab teine laev säilitama oma kursi ja kiiruse.
 - (ii) Viimati nimetatud laev võib kokkupõrke vältimiseks sooritada manöövri siiski ise niipea, kui talle saab selgeks, et teed andma kohustatud laev ei alusta selle eeskirjaga nõutavat tegevust.
- b) Kui teeõigusega laev leiab end mingil põhjusel olevat nii lähedal teisele laevale, et kokkupõrget ei ole võimalik vältida ainult teed andma kohustatud laeva manöövriga, peab ta kokkupõrke vältimiseks tegema võimalikult tõhusa manöövri.

- c) Liikurlaev, mis lõikuvate kursside korral teeb teise liikurlaevaga kokkupõrke vältimiseks selle juhise punkti a alapunkti ii kohase manöövri, ei tohi võimaluse korral muuta kurssi temast vasakul asuva laeva poole.
- d) Käesolev juhise ei vabasta teed andma kohustatud laeva sellest kohustusest.

Juhis 18

Laevade vastastikused kohustused

Kui juhistes 9, 10 ja 13 ei ole ette nähtud teisiti:

- a) peab käigus olev liikurlaev andma teed:
- (i) juhitud kaotanud laevale;
 - (ii) piiratud manööverdusvõimega laevale;
 - (iii) kala püüdvale laevale;
 - (iv) purjelaevale.
- b) Käigus olev purjelaev peab andma teed:
- (i) juhitud kaotanud laevale;
 - (ii) piiratud manööverdusvõimega laevale;
 - (iii) kala püüdvale laevale.
- c) Kala püüdev laev peab käigus olles andma võimaluse piires teed:
- (i) juhitud kaotanud laevale;
 - (ii) piiratud manööverdusvõimega laevale.
- d) (i) Peale juhitud kaotanud ja piiratud manööverdusvõimega laeva ei tohi ükski laev võimaluse piires takistada piiratud süvisega ja juhise 28 kohaste signaalidega laeva ohutut sõitu.
- (ii) Piiratud süvisega laev peab oma eriseisundit arvestades sõitma eriti ettevaatlikult.
- e) Üldjuhul ei tohi vee peal olev vesilennuk segada laevade liikumist ning on kohustatud neist kõrvale hoidma. Kokkupõrkeohu tekkides peab vesilennuk järgima eeskirja käesoleva osa nõudeid.

3. jagu. Laevasõit piiratud nähtavuses

Juhis 19

Laevasõit piiratud nähtavuses

- a) See juhise kehtib piiratud nähtavusega alas või selle läheduses sõitvate laevade kohta, mis ei ole üksteisele nähtavad.

- b) Laev peab sõitma ohutu kiirusega, arvestades piiratud nähtavust ja sellest tingitud muid asjaolusid. Liikurlaeva masinad peavad olema valmis viivitamatuks manöövraks.
- c) Laev peab eeskirja selle osa esimese jao nõuete järgimisel hoolikalt arvestama piiratud nähtavust ja sellest tingitud muid asjaolusid.
- d) Kui laev on teise laeva avastanud üksnes radariga, peab ta kindlaks tegema, kas on tekkimas laevade ohtlik lähenemine ja kokkupõrkeoht. Kui oht on tõeline, peab laev õigel ajal tegema lahknemismanöövri. Kui manöövrit tehes on tarvis muuta kurssi, tuleb võimalikult vältida:
- (i) kurssi muutmist vasakule, kui teine laev on eespool traaversit ja see ei ole möödasõidetav laev;
 - (ii) kurssi muutmist traaversis või sellest tagapool asuva laeva poole.
- e) Kui kokkupõrkeohtu ei ole kindlaks tehtud ja laev kuuleb teise laeva udusignaali traaversist näivalt eespool või kui laev ei suuda vältida ohtlikku lähenemist traaversist eespool asuvale laevale, peab ta kiirust vähendama ja sõitma vähima kurssil püsimumist võimaldava kiirusega. Vajaduse korral peab laev peatuma ja edasi sõites olema kuni kokkupõrkeohu möödumiseni äärmiselt ettevaatlik.

OSA C. TULED JA MÄRGID

Juhis 20

Kohaldamine

- a) Selle osa juhiseid peab järgima ilmaoludest sõltumata.
- b) Tulede kohta kehtestatud juhiseid tuleb järgida päikeseloojakust päikesetõusuni ning selle aja jooksul ei tohi kasutada muid tulesid, mida võib ekslikult pidada selles eeskirjas ettenähtud tuledeks ning mis võivad halvendada eeskirjas ettenähtud tulede nähtavust või laadi ja häirida nõuetekohast vaatlust.
- c) Eeskirjas ettenähtud ja kasutatavad tuled peavad piiratud nähtavuse korral põlema päikesetõusust päikeseloojakuni ning muudes oludes, kui seda peetakse vajalikuks.
- d) Märkide kohta käivaid nõudeid tuleb järgida päevasel ajal.
- e) Eeskirjas ettenähtud märgid ja tuled peavad olema lisa I nõuete kohased.

Juhis 21

Mõisted

- a) **topituli** on laeva pikitasandis paiknev valge tuli, mis katkematult valgustab silmapiirist 225 kraadi vöörist otse ja mõlemale poole kuni 22,5 kraadi tahapoole traaversit;
- b) **pardatuled** tähendavad rohelist tuld paremas pardas ja punast tuld vasakus pardas; kumbki neist valgustab katkematult silmapiirist 112,5 kraadi vöörist otse ja kuni 22,5 kraadi tahapoole vastava parda traaversit. Alla 20 m pikkusel laeval võivad pardatuled olla paigaldatud laeva pikitasandis paiknevasse ühte laternasse;
- c) **ahtrituli** on laeva ahtrile võimalikult lähedal paiknev valge tuli, mis katkematult valgustab silmapiirist 135 kraadi ja ahtrisuunast 67,5 kraadi mõlema parda poole;
- d) **puksiirtuli** tähendab kollast tuld, millel on samad omadused kui punktis c määratletud ahtritulel.
- e) **ringtuli** on silmapiirist 360 kraadi katkematult valgustav tuli.
- f) **plinktuli** tähendab sagedusega vähemalt 120 plinki minutis korrapäraselt plinkivat tuld.

Juhis 22

Tulede nähtavus

Eeskirjas ettenähtud tulede valgustugevus peab olema lisa I kaheksandas jaos sätestatud nõuete kohane. Tuled peavad olema nähtavad järgmistel miinimumkaugustel:

- a) vähemalt 50 m pikkusel laeval:
- topituli 6 miili
 - pardatuli 3 miili
 - ahtrituli 3 miili
 - puksiirtuli 3 miili
 - valge, punane, roheline ja kollane ringtuli 3 miili;
- b) vähemalt 12 meetri, kuid alla 50 meetri pikkusel laeval:
- topituli 5 miili, kuid alla 20 meetri pikkusel laeval 3 miili
 - pardatuli 2 miili
 - ahtrituli 2 miili
 - puksiirtuli 2 miili
 - valge, punane, roheline ja kollane ringtuli 2 miili;
- c) alla 12 meetri pikkusel laeval:
- topituli 2 miili
 - pardatuli 1 miil
 - ahtrituli 2 miili
 - puksiirtuli 2 miili
 - valge, punane, roheline ja kollane ringtuli 2 miili;

- d) raskesti märgataval madalalt vees istuval pukseeritaval laeval või muul objektil:
- valge ringtuli 3 miili.

Juhis 23

Käigus olev liikurlaev

- a) Käigus olev liikurlaev peab kasutama:
(i) üht topituld võõris;
(ii) teist topituld esimesest tagapool ja kõrgemal; välja arvatud alla 50 meetri pikkune laev, mis ei ole kohustatud seda tuld kasutama, kuid võib seda teha;
(iii) pardatulesid;
(iv) ahtrituld.
- b) Õhkpadjal sõitev hõljuklaev peab lisaks punktis a kirjeldatud tuledele kasutama ka kollast plinkivat ringtuld.
- c) (i) Alla 12 meetri pikkune liikurlaev võib punktis a ettenähtud tulede asemel kasutada valget ringtuld ja pardatulesid;
(ii) alla 7 meetri pikkune liikurlaev, mille suurim kiirus on kuni 7 sõlme, võib punktis a ettenähtud tulede asemel kasutada valget ringtuld ja võimaluse korral peab kasutama ka pardatulesid;
(iii) alla 12 meetri pikkuse liikurlaeva topituli või valge ringtuli võib olla laeva pikitasandist kõrvale nihutatud, kui neid ei ole võimalik pikitasandisse paigutada ja kui pardatuled on paigaldatud ühte laternasse, mis paikneb laeva pikitasandis või topitule või valge ringtule pikilaeva püsttasandile võimalikult lähedal.

Juhis 24

Pukseerimine ja tõukamine

- a) Liikurlaev peab teist laeva pukseerides või tõugates kasutama:
(i) juhise 23 punkti a alapunktis i või ii ettenähtud tule asemel kaht püstjoones paiknevat topituld. Kui puksiirkaravani pikkus mõõdetuna pukseeriva laeva ahtrist viimase pukseeritava laeva ahtrini ületab 200 meetrit, siis kolme sellist püstjoones ülestikku paiknevat tuld;
(ii) pardatulesid;
(iii) ahtrituld;
(iv) puksiirtuld püstjoones ahtritule kohal;
(v) kui puksiirkaravani pikkus ületab 200 meetrit, siis rombikujulist märki kõige nähtavamal kohal.
- b) Kui tõukav ja tõugatav laev on jäigalt ühendatud nii, et nad moodustavad liitlaeva, käsitatakse seda liikurlaevana, mis peab kasutama juhises 23 ettenähtud tulesid.

- c) Kui tõukav või pardati teist laeva pukseeriv liikurlaev ei moodusta teise alusega liitlaeva, peab ta kasutama:
- (i) juhise 23 punkti a alapunkti i või ii kohaselt nõutava tule asemel kaht püstjoones paiknevat topituld;
 - (ii) pardatulesid;
 - (iii) ahtrituld.
- d) Liikurlaev, mille kohta kehtib selle juhise punkt a või c, peab olema ka juhise 23 punkti a alapunkti ii nõuete kohane.
- e) Peale selle juhise punktis g ettenähtud juhu peab pukseeritav laev või muu pukseeritav objekt kasutama:
- (i) pardatulesid;
 - (ii) ahtrituld;
 - (iii) kui puksiirkaravani pikkus ületab 200 meetrit, siis rombikujulist märki kõige nähtavamal kohal.
- f) Eeldusel, et teatav arv pardati pukseeritavaid laevu või tõugatav aluste kogum peab olema valgustatud nagu üks laev:
- (i) peab ees tõugatav laev, mis ei moodusta liitlaeva osa, kasutama vööriosas pardatulesid;
 - (ii) pardati pukseeritav laev peab kasutama ahtrituld ja vööriosas pardatulesid.
- g) Raskesti märgatav madalalt vees istuv pukseeritav laev või muu objekt või selliste aluste või objektide kogum peab kandma järgmisi tulesid ja märke:
- (i) alla 25 meetri laiune üht valget ringtuld ees või esiotsa lähedal ja üht valget ringtuld taga või tagaotsa lähedal, välja arvatud pukseeritav elastne mahuti, mis ei pea kandma tuld ees või esiotsa lähedal;
 - (ii) vähemalt 25 meetri laiune kaht valget lisaringtuld kummalgi pardal või nende lähedal;
 - (iii) üle 100 meetri pikkune lisaks valgeid ringtulesid alapunktides i ja ii kirjeldatud tulede vahel nii, et ringtulede vahekaugus ei ületaks 100 meetrit;
 - (iv) rombikujulist märki viimase pukseeritava laeva või muu pukseeritava objekti taga või tagaotsa lähedal ja kui puksiirkaravani pikkus on üle 200 meetri, siis veel rombikujulist mäki ees või esiotsale võimalikult lähedal.
- h) Kui pukseeritaval laeval või muul pukseeritaval objektil ei ole kaalukal põhjusel võimalik kasutada selle juhise punktis e või g kirjeldatud tulesid või märke, tuleb rakendada kõik abinõud pukseeritava laeva või muu pukseeritava objekti valgustamiseks või muul viisil nähtavaks tegemiseks.
- i) Kui laeval, mis harilikult ei pukseeri, ei ole kaalukal põhjusel võimalik selle juhendi punktis a või c ettenähtud tulesid kasutada, siis ei ole tal vaja hädasolevat või muul põhjusel abi vajavat laeva pukseerides neid kasutada, kuid ta peab valgustama puksiirtrossi ja võtma muid meetmeid, et juhise 36 nõuete kohaselt näidata seost pukseeritava laevaga.

Juhis 25

Käigus olev purjelaev ja sõudepaat

- a) Käigus olev purjelaev peab kasutama:
(i) pardatulesid;
(ii) ahtrituld.
- b) Alla 20 meetri pikkusel purjelaeval võivad selle juhise punktis a ettenähtud tuled olla paigaldatud ühte laternasse, mis asub mastitopis või selle lähedal kõige nähtavamal kohal.
- c) Peale juhise punktis a kirjeldatud tulede võib käigus olev purjelaev mastitopis või selle lähedal kõige nähtavamal kohal püstjoones kasutada ka kaht ülestikku paiknevat ringtuld, millest ülemine on punane ja alumine roheline. Neid tulesid ei või kasutada koos selle juhise punktis b kirjeldatud ühitatud tuledega.
- d) (i) Alla 7 meetri pikkune purjelaev peab võimaluse korral kasutama selle juhise punktis a või b ettenähtud tulesid. Kui ta neid ei kasuta, peab tal olema kasutamiskvalifitseeritud taskulamp või süüdatud valge tulega latern, millega tuleb kokkupõrke vältimiseks aegsasti märku anda.
(ii) Sõudepaat võib kasutada selles juhises ettenähtud tulesid. Kui ta neid ei kasuta, peab tal olema kasutamiskvalifitseeritud taskulamp või süüdatud valge tulega latern, millega tuleb kokkupõrke vältimiseks aegsasti märku anda.
- e) Samal ajal nii purjede kui ka jõuseadme abil sõitev laev peab kõige nähtavamasse kohta tipuga allapoole paigaldama koonusekujulise märgi.

Juhis 26

Kalalaev

- a) Kala püüdev laev peab nii käigus kui ka ankrus olles kasutama üksnes selles juhises ettenähtud tulesid ja märke.
- b) Traaliv, s.t noota või muud püügivahendit vedav laev peab kasutama:
(i) kaht püstjoones paiknevat ringtuld, millest ülemine on roheline ja alumine valge, või kahest tippudega koos püstjoones teineteise peal paiknevast koonusest koosnevat märki.
(ii) topituld rohelisest ringtulest tagapool ja kõrgemal; alla 50 meetri pikkune laev ei pea seda tuld kasutama, kuid võib seda teha;
(iii) peale selles punktis kirjeldatud tulede käigus olles ka pardatulesid ja ahtrituld.
- c) Kala püüdev laev, välja arvatud traaliv laev, peab kasutama:
(i) kaht püstjoones ülestikku paiknevat ringtuld, millest ülemine on punane ja alumine valge, või kahest tippudega koos püstjoones teineteise peal paiknevast koonusest koosnevat märki;
(ii) püügivahendite suunas valget ringtuld või tipuga ülespidi koonust, kui püügivahendid ulatuvad laevast rõhtsuunas kaugemale kui 150 meetrit;

- (iii) peale selles punktis kirjeldatud tulede käigus olles ka pardatulesid ja ahtrituld.
- d) Lisas II kirjeldatud lisasignaali nõue kehtib teiste püügil olevate laevade läheduses kala püüdvale laevale.
- e) Kui laev ei ole püügil, peab ta kasutama selle juhise kohaselt nõutud tulede ja märkide asemel üksnes sellise pikkusega laevale ettenähtud tulesid ja märke.

Juhis 27

Juhitavuse kaotanud või piiratud manööverdusvõimega laev

- a) Juhitavuse kaotanud laev peab kasutama:
- (i) kaht püstjoones ülestikku paiknevat punast ringtuld kõige nähtavamal kohal;
 - (ii) kaht püstjoones ülestikku paiknevat kera või selletaolist märki kõige nähtavamal kohal;
 - (iii) peale selles punktis kirjeldatud tulede käigus olles ka pardatulesid ja ahtrituld.
- b) Piiratud manööverdusvõimega laev, välja arvatud miine hävitav laev, peab kasutama:
- (i) kolme püstjoones paiknevat ringtuld kõige nähtavamal kohal. Neist ülemine ja alumine tuli peavad olema punased ja keskmine peab olema valge;
 - (ii) kolme püstjoones paiknevat märki kõige nähtavamal kohal. Neist ülemine ja alumine märk peavad olema kerakujulised ja keskmine peab olema rombikujuline;
 - (iii) käigus olles peale alapunktis i kirjeldatud tulede ka topituld või topitulesid, pardatulesid ja ahtrituld;
 - (iv) ankrus olles peale alapunktides i ja ii kirjeldatud tulede ja märkide ka juhises 30 kirjeldatud tulesid või märki.
- c) Kui liikurlaev pukseerib viisil, mis oluliselt piirab pukseeriva laeva ja pukseeritava laeva võimet oma kurssi muuta, on tal peale juhise 24 punktis a kirjeldatud tulede ja märkide vaja kasutada ka selle juhise punkti b alapunktides i ja ii kirjeldatud tulesid ja märke.
- d) Süvendus- või allveetööd tegev laev, mille manööverdusvõime on piiratud, peab kasutama selle juhise punkti b alapunktides i, ii ja iii kirjeldatud tulesid ja märke ning kui temast möödumine on takistatud, siis veel:
- (i) kaht püstjoones paiknevat punast ringtuld või kaht kera, et näidata parrast, mille poolt möödumine on takistatud;
 - (ii) kaht püstjoones ülestikku paiknevat rohelist ringtuld või kaht rombikujulist märki, et näidata parrast, mille poolt teine laev mööduda võib;
 - (iii) ankrus olles käesolevas punktis kirjeldatud tulesid ja märke juhise 30 kohaselt nõutavate tulede ja märgi asemel.
- e) Kui allveetööd tegeval laeval ei ole tema mõõtmete tõttu võimalik kasutada kõiki selle juhise punktis d kirjeldatud tulesid ja märke, peab ta kasutama:

- (i) kolme püstjoones ülestikku paiknevat ringtuld kõige nähtavamas kohas. Neist ülemine ja alumine peavad olema punased ja keskmine peab olema valge;
- (ii) rahvusvahelise signaalkoodi jäika lippu A, mille kõrgus on vähemalt meeter, ning võtma meetmeid lipu ringnähtavuse tagamiseks.

f) Miine hävitaval laeval tuleb peale juhises 23 kirjeldatud liikurlaeva tulede või juhises 30 kirjeldatud ankrus oleva laeva tulede või märgi kasutada ka kolme rohelist ringtuld või kolme kera. Üks neist tuledest või märkidest peab olema fokkmasti topis või selle lähedal ja teised fokkmasti raa kummaski otsas. Tuled või märgid näitavad, et teisel laeval on ohtlik tulla miine hävitavale laevale lähemale kui 1000 meetrit.

g) Alla 12 meetri pikkune laev, välja arvatud allveetööd tegev laev, ei ole kohustatud kasutama selles juhises kirjeldatud tulesid ega märke.

h) Selles juhises kirjeldatud signaalid ei ole ette nähtud hädasolevatele ja muul põhjusel abi vajavatele laevadele. Neile ettenähtud signaalid on loetletud eeskirja lisis IV.

Juhis 28

Piiratud süvisega laev

Piiratud süvisega laev võib peale juhises 23 kirjeldatud liikurlaeva tulede kasutada kõige nähtavamal kohal ka kolme püstjoones paiknevat punast ringtuld või silindrit.

Juhis 29

Lootsilaev

- a) Lootsiv laev peab kasutama:
 - (i) mastitopis või selle lähedal kaht püstjoones paiknevat ringtuld, millest ülemine on valge ja alumine punane;
 - (ii) käigus olles ka pardatulesid ja ahtrituld;
 - (iii) ankrus olles peale alapunktis i kirjeldatud tulede ka juhises 30 kirjeldatud ankrus oleva laeva tuld või tulesid või märki.
- b) Mittellootsiv lootsilaev peab kasutama sellise pikkusega laevale ettenähtud tulesid ja märke.

Juhis 30

Ankurdunud laev ja madalikul olev laev

- a) Ankrus olev laev peab kõige nähtavamal kohal kasutama:
 - (i) vööris või vööriosas valget ringtuld või üht kera;

- (ii) ahtris või selle lähedal valget ringtuld, kuid madalamal kui alapunktis i kirjeldatud tuli.
- b) Alla 50 meetri pikkune laev võib kõige nähtavamal kohal kasutada selle juhise punktis a kirjeldatud tulede asemel valget ringtuld.
- c) Ankrus olev laev võib ja üle 100 meetri pikkune ankrus olev laev peab töövalgustitega või muude samaväärsete tuledega valgustama ka oma tekke.
- d) Madalikul olev laev peab lisaks selle juhise punktis a või b kirjeldatud tuledele kasutama:
(i) kaht püstjoones paiknevat punast ringtuld;
(ii) kolme püstjoones paiknevat kera.
- e) Alla 7 meetri pikkune laev, mis ei ole ankrus kitsuses, laevateel või ankrupaigas või nende lähedal või kohas, kus tavaliselt sõidavad teised laevad, ei ole kohustatud kasutama selle juhise punktides a ja b kirjeldatud tulesid ega märki.
- f) Alla 12 meetri pikkune laev ei pea madalikul olles kasutama selle juhise punkti d alapunktides i ja ii kirjeldatud tulesid ega märke.

Juhis 31

Vesilennuk

Kui vesilennukil on võimatu kasutada eeskirja selles osas osas ettenähtud omadustega tulesid ja märke või kui neid ei ole võimalik kasutada selles osas ettenähtud kohas, peab ta kasutama tulesid ja märke, mille omadused ja paiknemine on eeskirja nõuetele võimalikult lähedased.

OSA D. HELI- JA VALGUSSIGNAALID

Juhis 32

Mõisted

- a) **Vile** on igasugune helisignaalseade, mis on võimeline tekitama ettenähtud helisid ja mis on eeskirja lisas III loetletud tehniliste nõuete kohane.
- b) **Lühike heli** tähendab umbes sekundi pikkust heli.
- c) **Pikk heli** on nelja kuni kuue sekundi pikkune heli.

Juhis 33

Helisignaalseadmed

a) Vähemalt 12 meetri pikkusel laeval peavad olema vile ja kell ning vähemalt 100 meetri pikkusel laeval peale nende ka gong, mille heli ja häälekõla ei saa segamini ajada kella heliga. Vile, kell ja gong peavad olema eeskirja lisas III loetletud tehniliste nõuete kohased. Kella või gongi või mõlemad võib asendada samade heliomadustega muu seadmega eeldusel, et nõutavaid signaale on alati võimalik anda ka käsitsi.

b) Alla 12 meetri pikkusel laeval ei pea olema selle juhise punktis a kirjeldatud helisignaalseadmeid, kuid peavad olema tõhusate helisignaalide andmiseks muud vahendid.

Juhis 34

Manööver- ja hoiatussignaalid

a) Teineteise nähtavuses peab selle eeskirjaga lubatud või nõutud viisil käigus olev manööverdav liikurlaev teatama oma manöövril viiesignaallidega, millel on järgmised tähendused:

- üks lühike heli – *muudan kurssi paremale*;
- kaks lühikest heli – *muudan kurssi vasakule*;
- kolm lühikest heli – *käitunud töötavad tagasikäigul*.

b) Laev võib selle juhise punktis a kirjeldatud helisignaale dubleerida valgussignaallidega, korrates neid manöövri lõpuni:

(i) valgussignaallide tähendused on järgmised:

- üks plink – *muudan kurssi paremale*;
- kaks plinki – *muudan kurssi vasakule*;
- kolm plinki – *käitunud töötavad tagasikäigul*;

(ii) plingi kestus peab olema umbes üks sekund ja plinkide intervall umbes üks sekund ning järjestikuste signaalide intervall vähemalt kümme sekundit;

(iii) kui nende valgussignaallide andmiseks on üles seatud tuli, peab see olema lisa I nõuete kohane valge ringtuli nähtavuskaugusega vähemalt 5 miili.

c) Kui laevad on teineteisele nähtavad kitsuses või kitsal laevateel:

(i) peab juhise 9 punkti e alapunkti i kohast möödastõitu kavatsev laev andma oma kavatsusest teada viiesignaalliga, millel on järgmised tähendused:

- kaks pikka ja üks lühike heli – *kavatsetakse mööda sõita parema parda poolt*;
- kaks pikka ja kaks lühikest heli – *kavatsetakse mööda sõita vasaku parda poolt*;

(ii) laev, millest kavatsetakse mööda sõita, peab tegutsema juhise 9 punkti e alapunkti i kohaselt ja teatama oma nõusolekust järgmise viiesignaalliga:

- üks pikk, üks lühike, üks pikk ja üks lühike heli.

d) Kui teineteise nähtavuses olevad laevad lähenevad teineteisele ja üks neist ei saa aru teise kavatsusest või tegevusest või kahtleb, kas teise tegutsemine on küllaldane kokkupõrke vältimiseks, peab ta viivitamata teatama oma kahtlusest vähemalt viie lühikese kiiresti üksteisele järgneva viiesignaalliga. Signaalliga võib kaasneda vähemalt viiest lühikesest kiirest plingist koosnev valgussignaali.

e) Kui laev läheneb kitsuse või laevatee käänule või kohale, kus teised laevad ei tarvitse takistuse tõttu nähtavad olla, peab ta andma ühe pika vile. Sellele signaalile peab pika vilega vastama iga käänaku või takistuse taga kuuldekaugusel olev laev.

f) Kui viled on laeval paigaldatud teineteisest kaugemale kui 100 meetrit, tuleb manööver- ja hoiatussignaale anda ainult ühe vilega.

Juhis 35

Helisignaaliid piiratud nähtavuse korral

Piiratud nähtavusega piirkonnas või selle läheduses tuleb nii päeval kui ka öösel anda selles juhises ettenähtud signaale järgmisel viisil.

a) Käigus olev liikurlaev peab andma vähemalt iga 2 minuti järel ühe pika vile.

b) Käigus olev, kuid peatunud liikurlaev peab andma vähemalt iga 2 minuti järel kaks pikka vile umbes 2-sekundilise intervalliga.

c) Juhitavuse kaotanud laev, piiratud manööverlusvõimega laev, piiratud süvisega laev, purjelaev, kala püüdev laev ja pukseeriv või teist laeva tõukav laev peavad selle juhise punktis a või b ettenähtud signaalide asemel andma vähemalt iga 2 minuti järel kolm järjestikust vile, ühe pika ja kaks lühikest.

d) Ankrus olev kala püüdev laev ja ankrus olles töötav piiratud manööverlusvõimega laev peavad selle juhise punktis g ettenähtud signaalide asemel andma punktis c ettenähtud signaali.

e) Pukseeritav laev või kui pukseeritavaid laevu on rohkem kui üks, siis viimane neist, kui see on mehitatud, peab vähemalt iga 2 minuti järel andma neli järjestikust vile, ühe pika ja kolm lühikest. Võimaluse korral tuleb signaal anda viivitamata pärast pukseeriva laeva signaali.

f) Kui tõukav ja ees tõugatav laev on jäigalt ühendatud liitlaevaks, tuleb neid käsitada liikurlaevana ja see peab andma punktis a või b ettenähtud signaale.

g) Ankrus olev laev peab vähemalt iga minuti järel umbes 5 sekundi jooksul helistama kella. Vähemalt 100 meetri pikkusel laeval tuleb helistada kella laeva võõriosas ja kohe pärast seda peab laeva ahtriosas umbes 5 sekundi jooksul lööma pidevalt gongi. Peale selle võib ankrus olev laev anda ka kolm järjestikust vile – ühe lühikese, ühe pika ja ühe lühikese –, et anda lähenevale laevale märku oma asukohast ja hoiatada laeva kokkupõrke eest.

h) Madalikul olev laev peab punkti g kohaselt helistama kella ja kui on ette nähtud, siis lööma gongi ning andma eraldi kolm selget kellalööki vahetult enne ja pärast pidevat kellahelinat. Madalikul olev laev võib lisaks anda asjakohase vilesignaali.

- i) Alla 12 meetri pikkune laev ei ole kohustatud andma eespool nimetatud signaale. Kui ta neid signaale ei anna, peab ta vähemalt iga 2 minuti järel andma muu tõhusa helisignaali.
- j) Lootsiv lootsilaev võib peale punktis a, b või g ettenähtud signaalide anda ka neljast lühikesest vilest koosneva tunnussignaali.

Juhis 36

Tähelepanusignaalid

Kui laeval on vaja äratada teise laeva tähelepanu, võib ta anda valgus- või helisignaale, mis selgesti eristuvad selle eeskirjaga kehtestatud signaalidest, samuti võib suunata prožektoriga valgusvihtu ohu poole nii, et see ei häiri teisi laevu. Teise laeva tähelepanu äratamiseks kasutatav tuli peab selgesti eristuma navigatsiooniseadme tulest. Käesolevat juhist järgides tuleb hoiduda kasutamast suure valgustugevusega varjutuvaid või pöörlevaid tulesid, nagu sähvatustuled.

Juhis 37

Hädasignaalid

Kui laev on merehädas ja vajab abi, peab ta kasutama eeskirja lisa IV ettenähtud signaale.

OSA E. NÕUDE JÄRGIMISEST VABASTAMINE

Juhis 38

Vabastamine

Kui laev (või laevatüüp), mille kiil on paigaldatud või mille ehitus on vastavas järgus enne selle eeskirja jõustumist, on järginud laevakokkupõrgete vältimise 1960. a rahvusvahelist eeskirja, ei ole ta kohustatud täitma selle eeskirja järgmisi nõudeid:

- a) juhises 22 ettenähtud ulatusega tulede paigaldamine – kuni neli aastat pärast konventsiooni jõustumist;
- b) eeskirja lisa I jaos 7 määratud värvustega tulede paigaldamine – kuni neli aastat pärast konventsiooni jõustumist;
- c) tulede ümberpaigutamine seoses üleminekuga inglise mõõtühikutelt (neid ümardades) meetermõõdustikule – alaline vabastus;
- d) (i) eeskirja lisa I jao 3 punkti a nõuete kohane topitulede ümberpaigutamine alla 150 meetri pikkusel laeval – alaline vabastus;

- (ii) eeskirja lisa I jao 3 punkti a nõuete kohane topitulede ümberpaigutamine vähemalt 150 meetri pikkusel laeval – kuni üheksa aastat pärast konventsiooni jõustumist;
- e) eeskirja lisa I jao 2 punkti b nõuete kohane topitulede ümberpaigutamine – kuni üheksa aastat pärast konventsiooni jõustumist;
- f) eeskirja lisa I jao 2 punkti g ja jao 3 punkti b nõuete kohane topitulede ümberpaigutamine – kuni üheksa aastat pärast konventsiooni jõustumist;
- g) eeskirja lisa III nõuded helisignaalseadmetele – kuni üheksa aastat pärast konventsiooni jõustumist;
- h) eeskirja lisa I jao 9 punkti b nõuete kohane ringtulede ümberpaigutamine – alaline vabastus.

LISA I

TULEDE JA MÄRKIDE ASETUS NING TEHNILISED NÕUDED

1. Määratlus

Mõiste *kõrgus üle laevakere* tähendab kõrgust üle kõige ülemise katkematu teki. Kõrgust mõõdetakse tule asukohast vertikaalselt allpool olevast kohast.

2. Tulede vertikaalne asetus ja tulede vahemaa

a) Vähemalt 20 meetri pikkusel liikurlaeval peavad topituled olema paigaldatud järgmiselt:

(i) esimene topituli või ainult ühe topitule kasutamise korral see tuli vähemalt 6 meetri kõrgusel üle laevakere ja kui laev on laiem kui 6 meetrit, siis sellisel kõrgusel üle laevakere, mis ei ole laeva laiusest väiksem; tule maksimaalne paigaldamiskõrgus ei pea olema suurem kui 12 meetrit üle laevakere;

(ii) kahe topitule kasutamise korral peab tagumine olema vertikaalselt vähemalt 4,5 meetrit kõrgemal kui esimene.

b) Liikurlaeva topituled on vaja vertikaalselt eraldada viisil, mis normaalse diferendi korral võimaldab tagumist tuld näha kõrgemal ja esimesest tulest eraldatult võrreldavalt 1000-meetrisel vahemaal merepinnalt vaadeldes.

c) Vähemalt 12 meetri, kuid alla 20 meetri pikkuse liikurlaeva topituli peab olema paigaldatud üle reelingulati vähemalt 2,5 meetri kõrgusele.

d) Alla 12 meetri pikkune liikurlaev võib kasutada topituld alla 2,5 meetri kõrgusel üle reelingulati. Kui topituld kasutatakse lisaks pardatuledele ja ahtritulele või kui juhise 23 punkti c alapunktis i ettenähtud ringtuld kasutatakse lisaks pardatuledele, peab selline topituli või ringtuli olema vähemalt 1 meeter kõrgemal kui pardatuled.

e) Üks kahest või kolmest liikurlaevale ettenähtud topitulest peab teise laeva pukseerimise või tõukamise ajal olema paigaldatud samasse asukohta kui

esimene või tagumine topituli; kui nimetatud topituld kasutatakse tagumises mastis, peab alumine tagumine topituli olema vähemalt 4,5 meetrit vertikaalselt kõrgemal kui esimene topituli.

- f) (i) juhise 23 punktis a ettenähtud topituli või -tuled peavad olema paigaldatud nii, et need oleksid teistest tuledest ülevalpool ja neist selgesti eristatavad ning vabad takistustest, välja arvatud alapunktis ii kirjeldatud juhtudel;
(ii) Kui juhise 27 punkti b alapunktis i või juhises 28 ettenähtud ringtulesid on võimatu paigaldada topituledest allapoole, võivad nad paikneda ülevalpool tagumist topituld või tagumisi topitulesid või vertikaalselt esimese topitule või esimeste topitulede ja tagumise topitule või tagumiste topitulede vahel; sel juhul tuleb järgida lisa jao 3 punkti c nõudeid.
- g) Liikurlaeva pardatuled on vaja paigaldada üle laevakere sellisele kõrgusele, mis on kuni kolm neljandikku esimese topitule kõrgusest. Tuled ei tohi olla nii madalal, et neid ei ole võimalik eristada tekituledest.
- h) Alla 20 meetri pikkusel liikurlaeval ühte laternasse paigaldatud pardatuled peavad olema topitulest allpool vähemalt 1 meetri.
- i) Kui eeskirjaga on ette nähtud kasutada vertikaaljoones kaht või kolme tuld, peavad need olema paigutatud järgmiselt:
 - (i) vähemalt 20 meetri pikkusel laeval peab tuled paigaldama üksteisest vähemalt 2 meetri kaugusele ja alumine tuledest, välja arvatud puksiirtule kasutamise korral, tuleb paigaldada vähemalt 4 meetri kõrgusele üle laevakere;
 - (ii) alla 20 meetri pikkusel laeval tuleb kõnealused tuled paigaldada vähemalt 1 meetri kaugusele üksteisest ja alumine tuledest, välja arvatud puksiirtule kasutamise korral, peab olema vähemalt 2 meetri kõrgusel üle reelingulati;
 - (iii) kolme tule kasutamise korral paigaldatakse need võrdselt.
- j) Kala püüdvale laevale ettenähtud kahest ringtulest peab alumine olema pardatuledest kõrgemal vähemalt ringtulede vahelise kahekordse vahemaa võrra.
- k) Juhise 30 punkti a alapunktis i ettenähtud kahe ankrutule kasutamise korral peab esimene olema tagumisest kõrgemal vähemalt 4,5 meetrit. Vähemalt 50 meetri pikkusel laeval peab esimene ankrutuli olema paigaldatud vähemalt 6 meetri kõrgusele üle laevakere.

3. Tulede horisontaalne asetus ja tulede vahemaa

- a) Kui liikurlaevale on ette nähtud kaks topituld, peab nende horisontaalne vahemaa olema suurem kui pool laeva pikkusest, kuid ei pea olema üle 100 meetri. Esimene tuli peab olema paigaldatud alla ühe neljandiku laeva pikkuse kaugusele laeva vöörtäavist.

b) Vähemalt 20 meetri pikkusel liikurlaeval ei tohi pardatuled olla paigaldatud esimesest topitulest ettepoole, vaid laeva küljele või selle lähedale.

c) Kui juhise 27 punkti b alapunktis i või juhises 28 nimetatud tuled on paigaldatud vertikaalselt esimese topitule või esimeste topitulede ja tagumise topitule või tagumiste topitulede vahele, peab ringtuled paigaldama traaversis horisontaalselt vähemalt 2 meetri kaugusele laeva vööri ja ahtri telgjoonest.

d) Kui liikurlaevale on ette nähtud ainult üks topituli, tuleb see paigaldada laeva keskelt vööri poole; erandina ei pea alla 20 meetri pikkusel laeval paigaldama seda tuld laeva keskelt vööri poole, vaid võimalikult vööri poole.

4. **Kalalaevale, süvendajale ja allveetööd tegevale laevale paigaldatud suunatud tuletulede asetuse üksikasjad**

a) Juhise 26 punkti c alapunktis ii ettenähtud kala püüdva laeva eemaleulatuvate püügivahendite suunda näitav tuli peab olema paigaldatud horisontaalselt kahest punasest ja valgest ringtulest vähemalt 2 meetri ja kuni 6 meetri kaugusele. Tuli paigaldatakse kuni juhise 26 punkti c alapunktis i ettenähtud valge ringtule kõrgusele ja vähemalt pardatulede kõrgusele.

b) Süvendamis- või allveetööd tegeva laeva tuled ja märgid, mis on ette nähtud juhise 27 punkti d alapunktides i ja ii, et näidata tõkestatud külge ja külge, kust möödumine on ohutu, peavad olema paigaldatud otstarbekaima, kuid mitte alla 2 meetrise horisontaalse vahemaaga kaugemale juhise 27 punkti b alapunktides i ja ii ettenähtud tuledest või märkidest. Ülemine tuli või märk ei tohi olla kõrgemal kui alumine kolmest juhise 27 punkti b alapunktides i ja ii ettenähtud tulest või märgist.

5. **Pardatulede sirmid**

Vähemalt 20 meetri pikkuse laeva pardatuledel peavad olema selle lisa 9. jao nõuete kohased musta mati värviga kaetud sisemised sirmid. Kui alla 20 meetri pikkune laev peab järgima selle lisa 9. jao nõudeid, peavad selle pardatuledel olema selle lisa 9. jao nõuete kohased musta mati värviga kaetud sisemised sirmid. Kui pardatuled on paigaldatud ühte laternasse ning kasutatakse üht vertikaalset hõõgniiti ning väga kitsast jaotust roheline ja punase sektsiooni vahel, ei ole vaja väliseid sirme kasutada.

6. **Märgid**

a) Märgid peavad olema mustad ja järgmiste mõõtmetega:
(i) kera läbimõõt peab olema vähemalt 0,6 meetrit;
(ii) koonuse põhja läbimõõt peab olema vähemalt 0,6 meetrit ja kõrgus võrdne selle läbimõõduga;

- (iii) silindri läbimõõt peab olema vähemalt 0,6 meetrit ja kõrgus selle kahekordne läbimõõt;
- (iv) rombi märk koosneb kahest selle punkti alapunktis ii määratud ühise põhjaga koonusest.

- b) Märkidevaheline vertikaalne vahekaugus peab olema vähemalt 1,5 meetrit.
- c) Alla 20 meetri pikkusel laeval võib kasutada väiksemate mõõtmetega, kuid laeva suurusele vastavaid märke, ja nende vahekaugust võib võrdeliselt vähendada.

7. Tulede värvi iseloomustus

Navigatsioonitulede värvus peab vastama värvidiagrammi piiresse jäävatele standarditele, mille on iga värvi kohta määratlenud Rahvusvaheline Valgustuskomisjon (CIE).

Värvidiagrammi piirkoordinaadid värvide kaupa on järgmised:

(i) *Valge*

x	0,525	0,525	0,452	0,310	0,310	0,443
y	0,382	0,440	0,440	0,348	0,283	0,382

(ii) *Roheline*

x	0,028	0,009	0,300	0,203
y	0,385	0,723	0,511	0,356

(iii) *Punane*

x	0,680	0,660	0,735	0,721
y	0,320	0,320	0,265	0,259

(iv) *Kollane*

x	0,612	0,618	0,575	0,575
y	0,382	0,382	0,425	0,406

8. Tulede tugevus

- a) Tulede minimaalne valgustugevus arvutatakse, kasutades valemit:

$$I = 3,43 \times 10^6 \times T \times D^2 \times K^{-D},$$

- kus I on valgustugevus kandelates tööolukorras;
 T on lävitegur 2×10^{-7} luksis;
 D on tule nähtavuskaugus (valgusulatus) meremiilides;
 K on atmosfääriline läbitavus.
 Tulede K-väärtus peab olema 0,8, mis vastab ligikaudu 13 meremiilisele meteoroloogilisele nähtavusele.

b) Valemist tulenevate arvude valik on esitatud järgmises tabelis:

Tule nähtavuskaugus (valgusulatus) meremiilides D	Tule valgustugevus kandelates K = 0,8 korral I
1	0,9
2	4,3
3	12
4	27
5	52
6	94

MÄRKUS: Et vältida lubamatut pimestavat valgust, peab navigatsioonitulede maksimaalne valgustugevus olema piiratud viisil, mis ei võimalda seda muuta.

9. Horisontaalsektorid

- a) (i) Kui laevale on paigaldatud pardatuled, peavad need ettepoole valgustama ettenähtud minimaaltugevusega. Valgustugevus peab vähenema nii, et väljaspool kehtestatud sektoreid on tegelik ärälõige vahemikus 1–3 kraadi.
 (ii) Ahtri-, topi- ja pardatulede minimaaltugevus 22,5 kraadi traaversist tagapool peab säilima kuni 5 kraadini silmapiirist seespool juhises 21 kehtestatud sektorite piire. Sektorite sees võib valgustugevus 5 kraadist alates väheneda 50 protsendini kehtestatud piiridest. Valgustugevus peab vähenema ühtlaselt, et saavutada tegelik ärälõige kuni 5 kraadi juures väljaspool sektoreid.
- b) (i) Ringtuled tuleb paigutada nii, et need ei ole varjatud mastidega, tengidega ega rohkem kui 6 kraadi nurksektoritest seespool olevate ehitistega, välja arvatud juhises 30 ettenähtud ankrutuled, mis ei pea olema paigaldatud ebapraktilisele kõrgusele üle laevakere.
 (ii) Kui on võimatu täita selle jao punkti b alapunkti i nõudeid ja paigaldatakse ainult üks ringtuli, peab kasutama kahte ringtuld sobivalt

paigaldatuna või varjatult nii, et need ühe miili kauguselt paistavad võimalikult ühe tulena.

10. Vertikaalsektorid

a) Peale käigus olevale purjelaevale paigaldatud tuled peavad elektritulede vertikaalsektorid tagama, et:

(i) nurkade korral 5 kraadist üle horisontaaltasapinna kuni 5 kraadini allpool horisontaaltasapinda säilib vähemalt nõuetekohane minimaaltugevus;

(ii) säilib vähemalt 60 protsenti nõuetekohasest minimaaltugevusest 7,5 kraadist üle horisontaaltasapinna kuni 7,5 kraadini allpool horisontaaltasapinda.

b) Käigus olevale purjelaevale paigaldatud elektritulede vertikaalsektorid peavad tagama, et:

(i) säilib vähemalt nõuetekohane minimaaltugevus 5 kraadist üle horisontaaltasapinna kuni 5 kraadini allpool horisontaaltasapinda;

(ii) säilib vähemalt 50 protsenti nõuetekohasest minimaaltugevusest 25 kraadist üle horisontaaltasapinna kuni 25 kraadini allpool horisontaaltasapinda.

c) Kui tegemist ei ole elektrituledega, peab loetletud tehnilisi nõudeid järgima nii ligilähedaselt kui võimalik.

11. Mitteelektriliste tuled tugevus

Mitteelektrilised tuled peavad võimalikult vastama minimaaltugevustele, mis on määratud selle lisa 8. jao tabelis.

12. Manööverdustuli

Selle lisa 2. jao punkti f nõuetega ei ole vastuolus paigaldada juhise 34 punktis b kirjeldatud manööverdustuli vööri ja ahtri samale vertikaaltasapinnale kui topituli või -tuled ja võimaluse korral vähemalt 2 meetrit esimesest topitulest kõrgemale. Sel juhul peab manööverdustule paigaldama tagumisest topitulest vähemalt 2 meetrit ülespoole või 2 meetrit allapoole. Ühe topitulega laeval peab manööverdustule paigaldama kohta, kus see on kõige paremini nähtav, kuid topitulest vertikaalselt vähemalt 2 meetri kaugusele.

13. Kiirlaev³

Kui kiirlaeva pikkuse ja laiuse suhe on vähem kui 3,0, võib topitule paigaldada laeva laiust arvestades madalamale, kui on ette nähtud selle lisa 2. jao punkti a

³ Viidatud on kiirlaevade ohutuse koodeksile, mis töötatakse välja organisatsiooni poolt.

alpunktis i. Sel juhul ei või pardatulede ja topitule moodustatud võrdhaarsete kolmnurkade tipunurk püstprojektsioonisihis vaadatuna olla väiksem kui 27 kraadi.

14. Heakskiit

Laeva tulede ja märkide konstruktsioon ning tulede paigaldus peab rahuldama selle riigi asjaomase ametiasutuse nõudeid, mille lippu on laeval õigus kanda.

LISA II

LÄHESTIKKU PÜÜDVATE KALALAEVADE LISASIGNAALID

1. Üldsätted

Selles lisas käsitletavat juhise 26 punkti d nõuete kohaselt paigaldatud tuled on vaja paigaldada kõige paremini nähtavasse kohta. Tuled peavad olema vähemalt 0,9 meetri kaugusel, kuid madalamal tasemel tuledest, mis on ette nähtud juhise 26 punkti b alapunktis i ja punkti c alapunktis i. Tuled peavad olema nähtavad kõikjal silmapiiril vähemalt 1 miili kaugusel, kuid lähemal kui selles eeskirjas kalalaevadele ettenähtud tuled.

2. Traalerite signaalid

- a) Põhja- või pelaagilist traalnoota kasutatav vähemalt 20 meetri pikkune traaliv laev võib kasutada:
 - (i) noota välja lastes vertikaaljoones kaht valget tuld;
 - (ii) noota vedades vertikaaljoones üht valget tuld ühe punase tule kohal;
 - (iii) kui noot on jäänud takistuse taha, siis vertikaaljoones kaht punast tuld.
- b) Vähemalt 20 meetri pikkune paaris traaliv laev võib kasutada:
 - (i) ööseks ette suunatud ja laevade paarist teise laeva poole suunatud prožektorit;
 - (ii) noota välja lastes või vedades või kui noot on jäänud takistuse taha, siis 2. jao punktis a ettenähtud tulesid.
- c) Põhja- või pelaagilist traalnoota kasutavale alla 20 meetri pikkusele traalivale laevale või paaris traalivale laevale võib vajaduse korral paigaldada selle jao punktis a või b ettenähtud tuled.

3. Seinerite signaalid

Seinnoodaga püügil olev laev võib paigaldada vertikaaljoones kaks kollast tuld, mis võrdse valgustus- ja kattumiskestusega peavad plinkima vahelduvalt igas sekundis. Tulesid võib kasutada üksnes siis, kui laeva takistab tema püügivahend.

LISA III

HELISIGNAALSEADMETE TEHNILISED NÕUDED

1. Viled

a) *Sagedused ja kuuldavuskaugus*

Signaali põhisagedus peab asuma 70–700 Hz piires.

Vile signaali kuuldavuskaugus peab olema kindlaks määratud sageduste juures, mis sisaldavad põhisagedust ja võivad sisaldada muid kõrgemaid 180–700 Hz (± 1 protsent) piires asuvaid sagedusi ning mis tagavad selle lisa 1. jao punktis c määratud helirõhu tasemed.

b) *Põhisageduste piirid*

Et tagada vilede omaduste mitmekesisus, peab vile põhisagedus asuma järgmiste vahemike piires:

(i) vähemalt 200 meetri pikkusel laeval 70–200 Hz;

(ii) vähemalt 75 meetri pikkusel, kuid alla 200 meetri pikkusel laeval 130–350 Hz;

(iii) alla 75 meetri pikkusel laeval 250–700 Hz.

c) *Helisignaali tugevus ja kuuldavuskaugus*

Laevale paigaldatud vile peab tagama vile maksimaalse helitugevuse suunas ja vilest 1 meetri kaugusel vähemalt ühes 1/3-oktaavises sagedusribas sageduste piires 180–700 Hz (± 1 protsent) sellise helirõhu taseme, mis ei ole madalam järgmises tabelis esitatud suurusest.

Laeva pikkus meetrites	1/3-oktaavise sagedusriba helirõhu tase dB-des ($2 \times 10^{-5} \text{ N/m}^2$) 1 meetri kaugusel	Kuuldavuskaugus meremiilides
vähemalt 200	143	2
vähemalt 75, kuid alla 200	138	1,5
vähemalt 20, kuid alla 75	130	1
alla 20	120	0,5

Tabelis esitatud kuuldavuskauguse suurused on informatiivsed ja tähistavad ligikaudset vahemaad, kust vilet võib 90-protsendilise tõenäosusega kuulda vile eespoolisel telgjoonel tingimusel, et kuulamiskohtades laeva pardal on taustmüra tase liikumatu õhu korral keskmine (s.o 68 dB 1-oktaavises sagedusribas, mille keskpunktiks on 250 Hz, ja 63 dB 1-oktaavises sagedusribas, mille keskpunktiks on 500 Hz).

Tegelikkuses on vile kuuldavuskaugus väga muutuv ja sõltub suurel määral ilmaoludest; käsitletud väärtusi võib käsitada tüüpilistena, kuid tugeva tuule või kõrge müratasemega kuulamiskohas võib kaugus oluliselt väheneda.

d) *Suunavad omadused*

Suunava vile helirõhu tase võib horisontaaltasapinna igas suunas telgjoonest arvates ± 45 kraadises vahemikus olla telgjoonel ettenähtud helirõhu tasemest kuni 4 dB madalam. Helirõhu tase horisontaaltasapinna igas muus suunas võib olla telgjoonel ettenähtud helirõhu tasemest kuni 10 dB madalam, nii et kuuldavuskaugus igas suunas on vähemalt pool kuuldavuskaugusest vile eespoolisel telgjoonel. Helirõhu taset peab mõõtma selles 1/3-oktaavises sagedusribas, mille juures on kindlaks määratud kuuldavuskaugus.

e) *Vile asetus*

Kui laeval kasutatakse ainuüksi suunavat vilet, tuleb see paigaldada nii, et vile maksimaalse helitugevuse suund on otse ette.

Vile tuleb paigaldada võimalikult kõrgele, et vähendada väljuva heli takistamist ja laevapersonali kuulmiskahjustuste ohtu. Laeva enda signaali helirõhu tase kuulamiskohtades ei tohi olla üle 110 dB (A) ja kui võimalik, siis mitte üle 100 dB (A).

f) *Mitme vile paigaldamine*

Kui vile on paigaldatud üksteisest üle 100 meetri kaugusele, ei või nad anda helisignaali ühel ajal.

g) *Ühitatud vilesüsteem*

Kui ühe vile või 1. jao punktis f nimetatud viledest ühe heliväljas on takistuse tõttu oluliselt vähenenud **signaalitasemega tsoon**, on soovitatav sellise vähenemise vältimiseks paigaldada ühitatud vilesüsteem. Eeskirja tähenduses tuleb ühitatud vilesüsteemi käsitada ühe vilena. Ühitatud süsteemi vileid paigaldatakse üksteisest kuni 100 meetri kaugusele ja nad peavad andma helisignaali ühel ajal. Iga vile sagedus peab teiste omadest erineva vähemalt 10 Hz.

2. **Kell ja gong**

a) *Signaali tugevus*

Kell või gong või muu sama laadi heliomadustega seade peab sellest 1 meetri kaugusel tekitama vähemalt 110 dB helirõhu taseme.

b) *Konstruksioon*

Kell ja gong peavad olema tehtud korrosioonikindlast materjalist ja andma puhast tooni. Vähemalt 20 meetri pikkusel laeval peab kellaava läbimõõt olema vähemalt 300 mm ja vähemalt 12 meetri, kuid alla 20 meetri pikkusel laeval vähemalt 200 mm. Soovitatav on kasutada mehaanilise ajamiga löökurit, et tagada muutumatu jõud, kuid võimalik peab olema tegutseda ka käsitsi. Löökuri mass peab olema vähemalt 3 protsenti kella massist.

3. **Heakskiit**

Helisignaalseadmete konstruktsioon ning seadmete jõudlus ja nende paigaldus peab rahuldama selle riigi asjaomase ametiasutuse nõudeid, mille lippu on laeval õigus kanda.

LISA IV
HÄDASIGNAALID

1. Järgmised koos või eraldi antavad signaalid tähendavad, et laev on hädas ja vajab abi:

- a) umbes minuti järel korduvad kahuripaugud või muud plahvatused;
- b) udusignaalseadmega antav pidev heli;
- c) lühikeste vaheaegade järel ükshaaval väljalastavad punaseid tähti väljapaiskavad raketid või granaadid;
- d) raadiotelegraafilisel või muul signaliseerimisviisil edastatav signaal ··· - - - ··· (SOS) morsetähestikus;
- e) raadiotelefoni teel edastatav, hääldatavast sõnast “Mayday” koosnev signaal;
- f) rahvusvaheline signaalkoodi hädasignaal N.C.;
- g) ruudukujulisest lipust ja selle all või peal paiknevast kerast või kerakujulisest esemest koosnev signaal;
- h) leegid (põlev tõrvatünn, õlitünn vms) laeval;
- i) punane langevarjurakett või punane säratuli;
- j) oranž suitsusignaal;

- k) külgedele väljasirutatud käte korduv aeglane tõstmine ja langetamine;
- l) raadiotelegraafiline häiresignaal;
- m) raadiotelefoniline häiresignaal;
- n) avarii-raadiopoidelt edastatavad, asukohta näitavad signaalid;
- o) heakskiidetud raadiosidesignaalid, sealhulgas päästevahendite radartransponderite signaalid;

2. Keelatud on kasutada eespool loetletud signaale muul juhul kui häda- ja abivajaduse korral. Samuti ei tohi kasutada signaale, mida võib eespool loetletud signaalidega segi ajada.

3. Tähelepanu tuleb pöörata rahvusvahelise signaalkoodi ning kaubalaevade otsingu- ja päästejuhendi asjakohastele jagudele ning järgmistele signaalidele:

- a) oranž kangas, millel on must ruudu- või ringikujuline või muu asjakohane märk (äratundmiseks õhust);
- b) värvilaik vees.